

Per L' Organo nuovo Cechini d' Oro No. 40 = f Lire vinti due e mezzo uno – fanno L 900.- ”

U hrvatskom (slobodnom) prijevodu to znači:

Na kraju mog trogodišnjeg opatičkog mandata ja, Frančeska Antonija Dedominis, da bi se u budućnosti znalo za što je potrošeno 1661 lira i 12 soldina: navodim za buduće sjećanje kako slijedi:

Za nove orgulje 40 zlatnih cekina, što po 22,5 lira za jedan cekin iznosi 900 lira.”

(Dalje se navode ostali troškovi.)

Možemo dakle sa sigurnošću staviti gradnju tih orgulja u spomenuto trogodišnje razdoblje, a to znači između godine 1764. i 1767. Uzmemo li u obzir da su Daccijske orgulje u benediktinskoj crkvi sv. Petra u Cresu iz 1777., najstarije Callidove u Krčkoj biskupiji one u Malom Lošinj u 1781., a za Nakićeve (?) u Rabu još nemamo podataka, sada znamo da su ove orgulje među sačuvanim na Kvarneru najstarije, no nažalost izvan upotrebe.

Nikola Radić

NEKI PODACI O POVIJESTI CALLIDOVIH ORGULJA U KRKU

U krčkoj katedrali nalaze se orgulje Gaetana Callida koje nose na sebi veliki natpis: OPUS GAETANI CALLIDO 1815. Ovaj natpis zbunjuje jer je Gaetano Callido umro 1813. godine. Kako je došlo do ovakvog natpisa i zašto je on ipak (vjerujemo) točan, možemo rekonstruirati iz arhivskih podataka koje je istražio, ali ih nije i objavio (barem ne sve) pok. mons. Ivan Žic – Rokov, kancelar Krčke biskupije (+ 28. veljače 1984.).

Jedan zapisnik Stolnog kaptola u Krku iz 1804. godine donosi podatak da je pred otprilike šest godina prošao preko Krka Gaetano Callido te pregledao postojeće orgulje i zaključio da se one ne mogu popraviti pa je uzeo mjere za izgradnju novih. Orgulje su tada naručene i do konca 1806. godine isplaćeno je za njih u pet rata 5211,11 venecijanskih lira. Iz jednog pisma tadašnjeg krčkog biskupa Ivana Antuna Šintića dade se zaključiti

da su orgulje bile izgrađene u Gaetanovoj radionici u Veneciji već 1808. godine. Kako to da nisu skoro nakon toga došle na svoje mjesto? Može se pretpostaviti da su za to odgovorne burne političke prilike tih godina. Orgulje su međutim (ipak kao djelo Gaetana Callida!) dovezene u Krk i montirane na koru katedrale 6. kolovoza 1815. godine.

Ove je podatke mons. Žic iznio prigodom nekih predradnji i istraživanja spomenutih orgulja koje je obavio belgijski graditelj orgulja i restaurator Patrick Collon 1973. godine u vidu njihove restauracije do koje međutim nikada nije došlo.

Tom je prigodom mons. Žic uspio pronaći i razne druge arhivske podatke koji su za orgulje značajni, a odnose se na popravke i pregradnje tijekom njihova 150-godišnjeg života. Budući da je riječ o isplaćenim računima za spomenute radove, podaci su često preoskudni i teško je zaključiti kakvih je sve zahvata na orguljama bilo. Vrlo je značajno, međutim, znati tko je sve i kada na tim orguljama radio.

Evo što proizlazi iz tih podataka:

1. 30. siječnja 1830. radili su na orguljama Santo Bianchino i Giuseppe Ardoazzo, Callidovi učenici. Njima je isplaćeno 68 forinti za demontažu, popravak i remontažu orgulja. Ne kaže se o kakvom je popravku bilo govora.
2. 14. lipnja 1851. primio je Giuseppe Gerardi “fabbricatore d’ organi” 85,15 forinti za popravak orgulja. Opet se ne spominje vrsta popravka.
3. 20. kolovoza 1858. isplaćeno je 90 forinti za čišćenje i uštivanje orgulja te popravak mijeha. Radove je izveo Andrea Cetti.
4. 26. svibnja 1876. isplaćeno je Giovanniju Celli (“fabbricatore d’ organi”) 110 forinti za popravak (ne kaže se koji), čišćenje i uštivanje orgulja.
5. Godine 1882. primio je isti Giovanni Cella 134 forinti. On je tada popravio mijeh, izmijenio pojačanja na njegovim uglovima, obukao u kožu dovodnu cijev (zraka?), popravio svirale, očistio cijeli instrument i uštimao ga.
6. 19. listopada 1883. isplaćeno je Eduardu Kunadu 19 forinti “za popravak i štimanje orgulja”.
7. 1898. godine radio je na orguljama Pietro Bazzani. Primio je ukupno 674 forinti za čišćenje orgulja (150) te za druge radove koji se specificirano navode: “per mantice nuovo” (200), “per sonniero” (110), “per tastare” (30), “per pedaliera” (40), “per accordatore et meccanico” (120) i “per canne nuove” (24).
8. 20. ožujka 1907. isplaćeno je istom Pietru Bazzaniju 50 forinti za čišćenje i uštivanje orgulja.
9. 2. prosinca 1913. isplaćeno je “za popravak orgulja” 50 forinti. Ne kaže se ni kome ni za kakav popravak.

10. 15. listopada 1929. primio je Petar Kristić 950 dinara "za čišćenje i popravak orgulja". Aktualni orguljaš u katedrali 60-ih godina XX. stoljeća bio je Faustin Udina, dugogodišnji sakristan katedrale. On je prisustvovao spomenutom "popravku" i kaže da se tada nije orguljama ništa dodavalo.

Isto se tako kasnije više puta popravljao mijeh i uštimavalo orgulje, ali – po svjedočenju istog orguljaša – bez ikakvih inovacija.

Budući da sam kao krčki župnik 1973. godine vodio prepisku sa gosp. Collonom i posredovao mu spomenute podatke, smatram korisnim predati ih i našoj glazbenoj javnosti, te i time učiniti jedan korak i dati jedan poticaj za vraćanje ovog vrijednog glazbala aktivnom hrvatskom glazbenom inventaru, jer ono već tridesetak godina strpljivo čeka i "šuti".

Nikola Radić

ŽMAN: BLAGOSLOV PRVIH ORGULJA NA ZADARSKOME OTOČNOM ARHIPELAGU

Žman, 27. 8. 2001. (IKA) – Prve orgulje na zadarskome otočnom arhipelagu blagoslovio je u nedjelju 26. kolovoza umirovljeni zadarski nadbiskup Marijan Oblak u crkvi Glavosijeka sv. Ivana Krstitelja u župi Žman na Dugom otoku. Glavni pokretač za nabavu i postavljanje orgulja u žmansku župnu crkvu bio je Edvin Bukulin, rodnom iz te župe, a živi i radi u Njemačkoj. Njegovu inicijativu podupro je o. Izak Špralja iz Zagreba, rodnom iz Zaglava na Dugom otoku, kao i domaći župnik don Jure Zubović te cjelokupno Župno ekonomsko i pastoralno vijeće. Orgulje su stigle iz biskupije Mainz, a samu ideju o nabavi orgulja također je podupro i biskup Mainza kardinal Karl Lehmann, koji se uključio u pothvat i novčanim darom. Kao predstavnik biskupije Mainz na misi je bio franjevac fra Tomislav Grgat. Na misnom slavlju u kojem su sudjelovali brojni vjernici s Dugog otoka i Zadra, kao i stanovnici otoka iz raznih krajeva svijeta, pjevana žmanska misa koju je za to slavlje priredio Edvin Bukulin, a pjevao je župni crkveni zbor iz Žmana i Sali.

Nakon blagoslova bio je ručak u restoranu *Marija* te je u tijeku ručka bilo izravno uključivanje u program *Hrvatskoga katoličkog radija* u sklopu kojeg je župnik Zubović govorio o samom slavlju, nadbiskup Oblak o značenju samog blagoslova orgulja, a Edvin Bukulin kako je došlo do zamisli za nabavu orgulja.

Poslijepodne je održan prigodni koncert u crkvi, na kojem su na orguljama svirali Emin Armano i bogoslov Domagoj Kalcina, na flautama Sunčica Vulelija-Vidulić i Monika Bukulin, dok su žmanske i saljske glagoljaške napjeve izvodili crkveni zborovi iz Žmana i Sali. Izvedena su djela Anđelka Klobučara, G. Ph. Tellemanna, J. S. Bacha, Fortunata Pintarića, Franje Dugana.

OBLJETNICE

VISOKI JUBILEJI UMJETNIČKOGA I CRKVENOGA PJEVANJA BLAŽENKE MILIĆ

Pod pokroviteljstvom Nadbiskupskoga duhovnog stola i zagrebačkoga nadbiskupa mons. Josipa Bozanića, u utorak 25. lipnja proslavila je Blaženka Milić, prvakinja Opere *Hrvatskoga narodnog kazališta* u Zagrebu, svečanim koncertom u zagrebačkoj katedrali 40. obljetnicu umjetničkog rada i 55 godina stalnog pjevanja u crkvi. U ime pokrovitelja koncerta pomoćni biskup zagrebački Josip Mrzljak tom prilikom rekao je kako je Blaženka Milić ispunila svojim raskošnim talentom, za koji je uvijek govorila da je Božji dar, daske pozornice i svetišta mnogih crkava.

Već prvom pjesmom, *Tihom noći* Franza Grubera, katedralu je ispunio topli sopran slavljenice uz pratnju *Katedralnoga mješovitog zbora* u kojem, zajedno sa suprugom, pjeva već 17 godina. Zborom je dirigirao Vladimir Babuš, a Hvalimira Bledšnajder pratila ih je na orguljama. Slijedile su i druge pjesme Cesara Francka, Vatroslava Lisinskoga, Camillea Saint-Saënsa, Adalberta Markovića, te slavna Verdijeva arija *Ave Marija* iz opere *Otelo*. Vesela skladba Kamila Kolba *Passacaglia*, koja je otkrila sve bogatstvo zvuka katedralnih orgulja, osobito u interpretaciji Hvalimire Bledšnajder, bila je samo kratak predah pred uistinu slavljeničkom skladbom, Mozartovom *Krunidbenom misom*. U toj izvedbi Blaženki Milić potpomogli su njezina kći Margareta Milić-Mihalić, mezzosopranistica, tenor Želimir Puškarić, bas Miroslav Živković te oratorijski zbor *Crkve sv. Marka "Cantores sancti Marci"*, uz glazbenu pratnju komornog orkestra HNK u Zagrebu i pod dirigentskim vodstvom ravnatelja zagrebačke Opere Vladimira Kranjčevića. Kroz tu sjajnu skladbu ufanja i nade publika je mogla osjetiti značenje Mrzljakovih riječi prema kojim je umjetnost put vjere, duhovnosti, uzvišenih osjećaja. Bilo je to pravo slavlje pjevačkog talenta.

Rođena 4. veljače 1939. u Mostaru u obitelji Cigić, Blaženka je bila najmlađa od petero djece. Dobar sluh za pjesmu od majke su naslijedila sva djeca obitelji Cigić, pa se Blaženka sjeća kako su još kao mala djeca ispred kuće pjevali "sotto voce" do kasno u noć. No, Blaženka se među njima isticala i već kao sedmogodišnja djevojčica pjevala je solo u crkvi i na javnim priredbama u školi. U mostarskom zboru u crkvi sv. Petra i Pavla stekla je prvo glazbeno obrazovanje uz vodstvo vjeroučitelja fra Stanka Vasilja, koji ju je i kasnije podupirao na dalje glazbeno obrazovanje.

U mostarskoj *Muzičkoj školi* bila je prva učenica *Odjela za solo pjevanje*, koji je s njom i otvoren. Podučavala ju je Milka Padovan, a njezina izvrsna poduka pomogla je Blaženki da se bez ikakvih problema upiše na *Muzičku*